

Motion

1984/85: 899

Rune Ångström

Lägre eltariffer i de fem nordligaste länen

Människor i norra Sverige upplever att man slösar med resurser. Det allvarligaste slöseriet är att många unga människor inte kan beredas arbete i sin hemregion utan tvingas flytta från sina hemregioner i Norrland till andra delar av Sverige. Detta beror främst på att regionens råvaror inte förädlas i Norrland utan exporteras till andra delar av Sverige eller ut på världsmarknaden. På så sätt dräneras Norrland på både naturtillgångar och människor. I tankegångarna bakom de regionalpolitiska insatser som görs i vårt land ligger att Norrlands naturresurser måste utnyttjas på ett mer förnuftigt sätt. Här spelar energiproduktionen en nyckelroll.

Kraftförsörjningen inom en region kan översiktligt redovisas genom att man jämför elproduktionsresurserna med elkonsumtionen. Den totala produktionskapaciteten i Norrland var 1980 55 TWh och beräknas öka till 59 TWh år 1990. Elkonsumtionen beräknas under samma tid öka från drygt 20 TWh till knappt 30 TWh. Vattenkraften är den helt dominerande energikällan och svarar ensam för ca 55 TWh av energiproduktionen.

Tack vare att vattenkraftsutbyggnaden i Norrland tog fart kring sekelskiftet har svensk industri kunnat byggas ut i den omfattning som skett, både energikrävande processindustrier och högteknologiska verkstadsindustrier. Men trots att industrins utbyggnad kunnat ske tack vare den billiga elenergin från Norrland har en orimligt låg andel av denna expansion skett i landets nordliga del, i de regioner där vi nu har de ojämförligt största problemen med den regionala obalansen på sysselsättningens område. Det är rimligt och rättvist att under det kommande decenniet använda Norrlands egna energiresurser för en offensiv industristrategi i Norrland.

Användningen av den elproduktion som finns i Norrland i en mer långsiktig industristrategi kan främst ske på så sätt att den kommer de norrländska elabonnenterna till godo på ett gynnsammare sätt än hittills.

Ca hälften av den elproduktion som sker i Norrland exporteras till de södra delarna av Sverige. Härvid uppstår överföringskostnader och överföringsförluster som av sakkunniga beräknas till storleksordningen 15–17 %. Vattenfall beräknar dessa förluster i sin tariffbedömning till endast ca 5 %. Även med Vattenfalls beräkning av förlusterna vid överföringen av elström finns underlag för en lägre tariffberäkning inom Norrland. Den nuvarande avgiftssänkningen ligger dock inte i nivå med vad man kan anse vara en skälig reduktion.

Genom att numera en ökad andel elkraft produceras i kärnkraftverk belägna i de södra delarna av landet finns mindre behov av överföring av

elkraft från Norrland. Det bör därför vara ett gemensamt intresse för det svenska folkhushållet att användningen av elkraft ökar i den norra regionen av Sverige.

Ökade prisdifferenser mellan Norrland och övriga landet skulle vara rättvisare med hänsyn till de regionala produktions- och distributionskostnaderna, utgöra en stimulans till ökade industriinvesteringar i Norrland, ge bättre utvecklingsmöjligheter för energikrävande industrier, förbilliga kostnaderna för hushållen och genom ökad energianvändning i Norrland minska överföringskostnaderna, vilket allt är samhällsekonomiskt värdefullt.

En med denna i det närmaste likalydande motion väcktes förra året i samma ärende. Efter detta har riksdagen antagit en ny skattelag, som innebär en ytterligare skärpning av energikostnaderna.

Med den tyngdpunkt av lokaliseringen av elkraftsproducerande företag till Norrland som vi har, slår denna extra elskatt på ett särskilt markerat sätt mot norrländska konsumenter och norrländsk företagsamhet.

Den i denna motion begärda reduceringen av tarifferna uppväger en del av dessa negativa verkningar, och av den anledningen är motionen mer aktuell än någonsin.

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande en reducering av tarifferna för elkraft i de fem nordligaste länen, förslagsvis med 15–25 %, så att detta beaktas i de regeringsförslag som omfattar stimulanser för det svenska näringslivet under 1980-talet.

Stockholm den 21 januari 1985

RUNE ÄNGSTRÖM (fp)